

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Handläggare: Kerstin Winberg
Titel: Tf avdelningschef
E-post: kerstin.Winberg@norrtalje.se

Till: Socialnämnden

Återrapportering av socialnämndens akutboende

Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår

Socialnämnden godkänner återrapporteringen av socialnämndens akutboende.

Sammanfattning

I mitten av januari 2024 öppnade kommunens akutboende, vilket möjliggör att efter en biståndsprövning kan en person få natthärbärge. Sedan införandet har antalet inbokade platser succesivt ökat. Även antal fattade beslut, både avslag och bifall för tillfälligt boende har ökat. Kostnaden för inköp av externt tillfälligt boende har sjunkit. Akutboendes lokalisering har även visat på synergieffekter så som att invånare fångas upp i andra insatser enklare. Invånare tycks föredra att bo på akutboendet än att bo på tillfälligt boende i Stockholm. Invånare från andra kommuner har sökt insats i form av akutboende i Norrtälje.

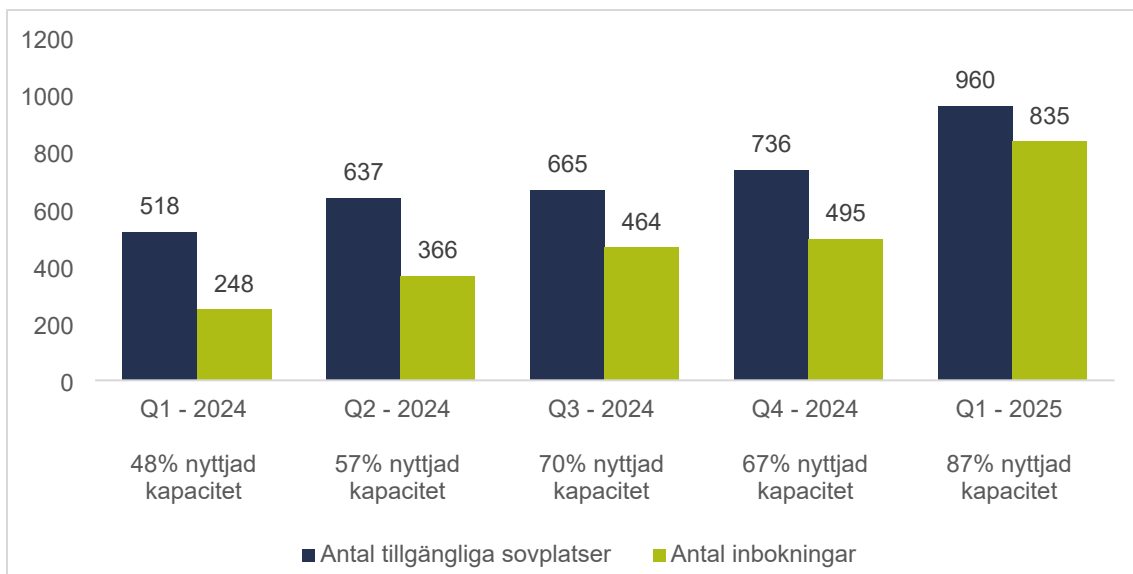
Bakgrund

I mitten av januari 2024 öppnade kommunens akutboende. Boendet möjliggör att personer efter en behovsprövning kan få natthärbärge i Norrtälje stad. Vid boendets öppnande fanns sju platser tillgängliga och insatsen riktades enbart mot män. Under april 2024 beslutas att insatsen även ska erbjudas kvinnor. Under augusti 2024 ökades antal sovplatser till åtta. Det åttonde rummet var ursprungligen tänkt för personal med sovande jour, vilket hittills inte blivit aktuellt då personalen i dagsläget har vaken jour.

Beläggning

För att beskriva vilken beläggning akutboendet haft följer nedan ett diagram av antal tillgängliga sovplatser på akutboendet samt antal faktiskt nyttjade platser per kvartal sedan öppnandet¹.

¹ Vänligen observera att för Q4 – 2024 är antalet tillgängliga sovplatser annorlunda än vad som rapporterades i verksamhetsberättelsen för 2024 (då rapporterades 644st platser samt 76% nyttjad kapacitet). Detta beror på att vid tillfället för upprättande av verksamhetsberättelsen togs statistik ut från den e-tjänst som användes för att göra bokningarna. Idag vet vi att e-tjänsten inte visade alla åtta platser, även om dessa platser gjordes tillgängliga för bokning på annat sätt. Därav har siffrorna reviderats utifrån de faktiska antalet platser som fanns för kvartalet.

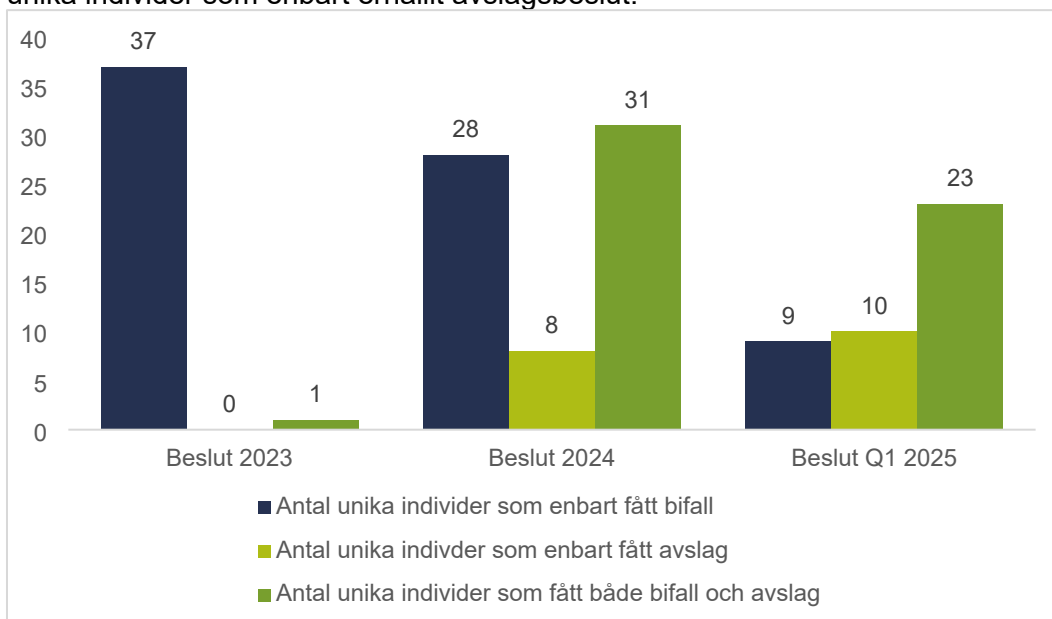

Antal inbokningar på akutboendet har stadigt ökat från införandet i början av 2024 till första kvartalet 2025. Även det procentuella nyttjandet av akutboendet har ökat stadigt, med reservation för Q4-2024, vilket var kvartalet antal platser ökade från 7st till 8st. Ökningen bedöms bero på en naturlig etableringsfas samt socialförvaltningens uppsökande arbete. Ett exempel på det uppsökande arbetet som utvecklats under tidsperioden är då socialförvaltningen tog över den "Öppna mötesplatsen" under juni 2024, som är lokaliserad i anslutning till akutboendet.

Beläggningen fluktuerar i olika perioder, exempelvis var fler veckor i juli 2024 samt jul- och nyårshelgerna 2024 fullbelagda, medan det i andra perioder är mindre beläggning.

Antal unika individer

Under 2023 (innan akutboendet startade) var det totalt 38 unika individer som beviljades tillfälligt boendet via socialförvaltningen. Under 2024 har detta ökat till 59 unika individer. Denna trend ser ut att fortsätta då tillfälligt boende under Q1 2025 har beviljats till totalt 32 unika individer. För att ge en nyanserad bild har statistik tagits fram av hur många av dessa individer som även erhållit ett avslagsbeslut. Statistiken är även kompletterad med antal unika individer som enbart erhållit avslagsbeslut.

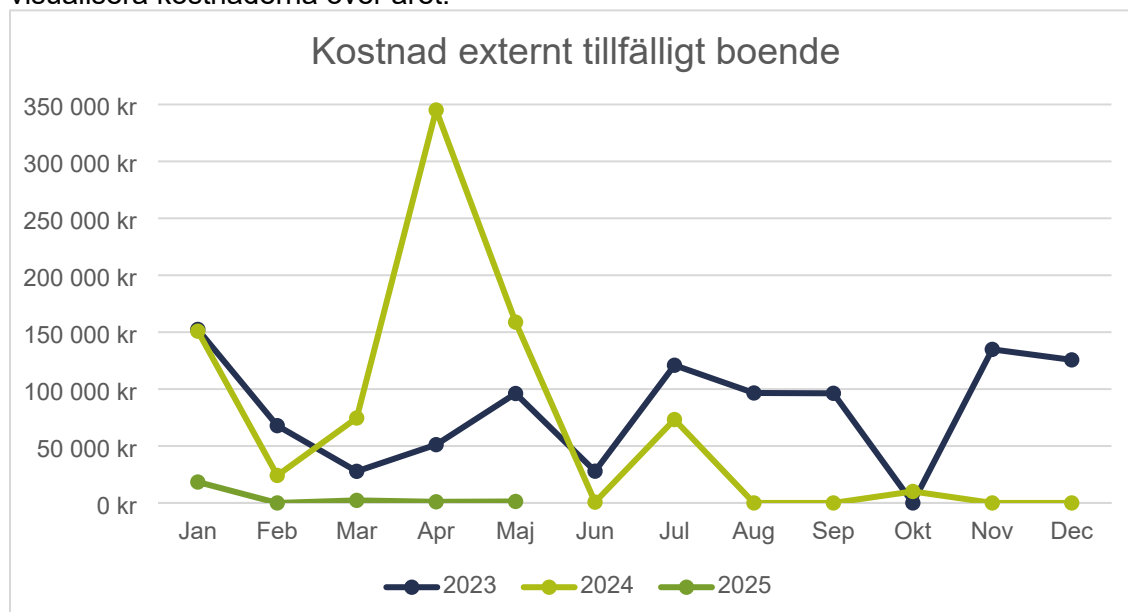
Statistiken för 2023 kan tyckas sticka ut utifrån att det ser ut som om fler individer enbart bifölls och inte erhöll både bifall och avslag. Detta är dock något missvisande, då arbetssättet i systemet ändrades i samband med införandet av akutboendet. Bedömning görs att det troligen är fler av de som erhöll bifall som också ibland erhöll avslag på sin ansökan. Av statistiken går att utläsa att av de 59 (2024) respektive 32 (Q1 2025) individer som erhållit ett bifallsbeslut har majoriteten av individerna också erhållit ett avslagsbeslut. Idag kräver uttag av statistik gällande orsak till avslag för tillfälligt boende mycket handpåläggning, och förvaltningen arbetar för att göra den mer lättillgänglig. Den övervägande orsaken till att samma person erhållit både ett bifall och ett avslag bedöms dock vara att invånaren inte aktivt sökt andra boendelösningar och/eller inte inkommit med underlag som gör en utredning möjlig.

Ekonomiska konsekvenser

I detta avsnitt beskrivs kostnaden för tillfälligt boende.

Kostnad för beviljat försörjningsstöd till externt tillfälligt boende

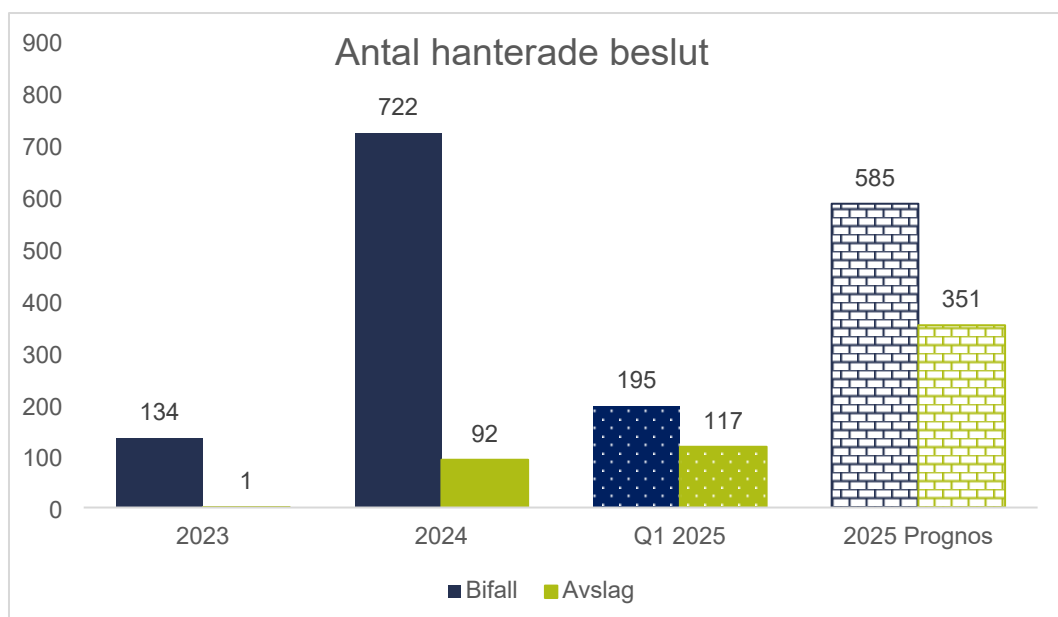
Sedan inrättandet av akutboendet har nämndens kostnad för inköp av externt tillfälligt boende minskat. Under 2023 var kostnaden 1 122 425 kr, medan det under 2024 var 837 634 kr. Under Q1 2025 uppgår kostnaden till 21 626 kr. Nedan följer ett diagram för att visualisera kostnaderna över året.

Kostnaden för externt tillfälligt boende har inte försvunnit helt i och med införandet av akutboendet, dock har det blivit en betydande kostnadsminskning. Skälet till att det fortsatt finns utfall för externt tillfälligt boende är främst att det i vissa fall inte bedöms lämpligt att bevilja på socialnämndens akutboende. Verksamheten är restriktiv med att bevilja externt tillfälligt boende.

Kostnad för utredning av tillfälligt boende på försörjningsstöd

Enheten för ekonomiskt bistånd är de som utreder en ansökan om tillfälligt boende. Därmed genereras en indirekt kostnad för akutboendet här, i form av personalkostnaden för socialsekreterare som utför utredningen om rätten till tillfälligt boende samt beslutsfattande, kommunikering och dokumentation. Nedan följer en redogörelse av antal fattade beslut avseende tillfälligt boende för åren 2023, 2024, samt för Q1 2025 och den uppskattade prognosen för helår 2025.

2

I samband med att akutboendet öppnades i januari 2024 ändrades även arbetssättet gällande tillfälligt boende, vilket bland annat innebar att alla som önskade tillfälligt boende behövde göra en skriftlig ansökan och få ett skriftligt beslut, samt en åtstramning kring för hur lång tidsperiod tillfälligt boende kunde beviljas. Tidigare kunde tillfälligt boende beviljas längre perioder på exempelvis två veckor åt gången, medan nu kunde tillfälligt boende beviljas max 3 nätter. Detta genererade i sin tur fler ansökningar och fler beslut. I maj 2024 beslutade nämnden att åter ge socialförvaltningen möjligheten att bevilja upp till 14 nätter på det interna akutboendet. I slutet av 2024 började enheten att mer aktivt följa upp insatsen akutboende och ställa tydligare krav på invånaren, vilket även är en trolig anledning till att en större andel avslag fattats i början av 2025. Bedömning görs att den mest generella och rättvisande siffran utifrån dagens förutsättningar är uträknad prognos för 2025. Därav är det denna som kommer användas som underlag för beräkning nedan.

För att räkna ut vad en utredning om akutboende kan kosta görs några generella antaganden. Det är svårt att bedöma hur lång tid det tar att utreda och fatta beslut om tillfälligt boende, då flera faktorer spelar in, så som socialsekreterarens förkunnsdom om invånaren, inkomna underlag m.m. En generell uppskattning är att ett beslut om tillfälligt boende kräver ca 60 minuters ren arbetstid, inklusive samtal med invånare, samtal med gruppleddare samt dokumentation, inbokning och beslutsfattande.

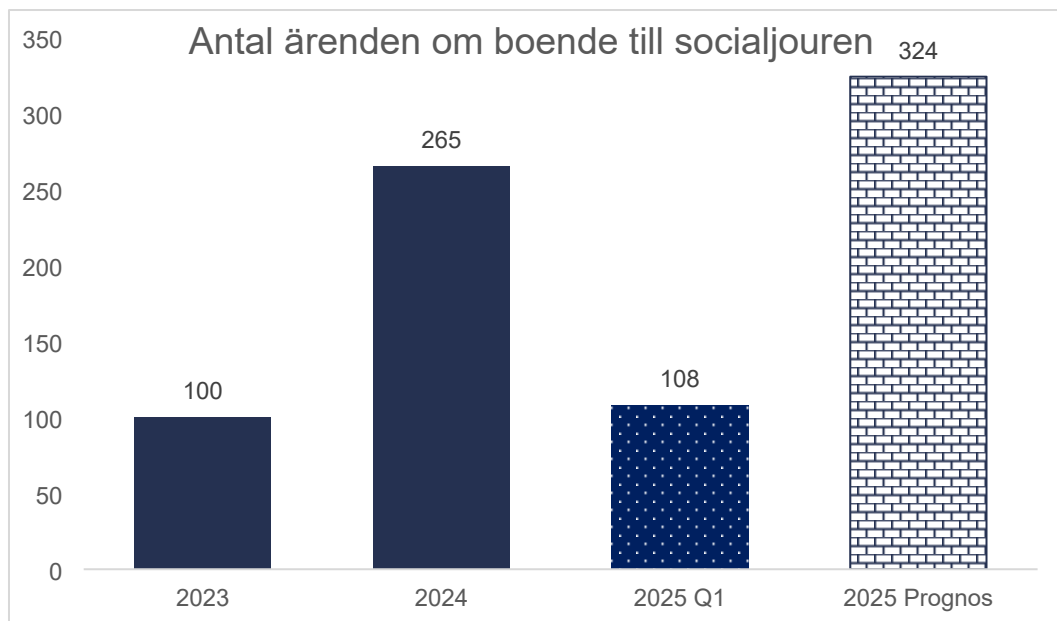
Om prognosen för 2025 stämmer innebär det att totalt kommer fattas 936 st beslut, vilket motsvarar antalet arbetstimmar för socialsekreterare att hantera ansökan. Arbetstiden motsvarar ungefär en 50% socialsekreterartjänst på ett år.

Om en socialsekreterare kostar 335 kr/timmen skulle detta innebära en årlig indirekt kostnad på 313 560 kr för 2025.

Kostnad för ärenden hos socialjouren

Antalet ärenden om tillfälligt boende har också ökat hos socialjouren sedan akutboendet startade i januari 2024 vilket även genererar en indirekt kostnad.

² Prognos för 2025 är baserat Q1-2025

En ökning har skett mellan åren 2023 och 2024. Utifrån inflödet till jouren under Q1 2025 prognostiseras även en ökning av ärenden för 2025. Enheten för ekonomiskt bistånd, akutboendet samt socialjouren arbetar aktivt för att få invånare att vända sig till socialförvaltningen under dagtid.

Den uppskattade kostnaden för socialjourens hantering av boendefrågor för 2025 är ca 260 000 kr. Uppskattningen är baserad på redovisat utfall för tertial 1 2025.

Akutboendet

Nedan följer en redogörelse för akutboendets direkta och indirekta kostnader 2024, utfall 2024, budget 2025 samt prognos 2025 (per april).

	Budget 2024	Utfall 2024	Budget 2025	Prognos 2025
Personal	-5 254	-3 679	-5 427	-5 099
Lokalhyra	-364	-312	-386	-386
Övriga verksamhetskostnader	-602	-215	-631	-334
Chef	0	-202	-331	-331
Chefsberedskap	0	-890	0	-950 ³
Utredningskostnad EK	0	-314	0	-314
Utredningskostnad socialjour	0	IU	0	-260
Totalt	-6 220	-5 612	-6 775	-7 674

Då verksamheten är relativt ny justeras ännu beloppet för att driva akutboendet.

Kostnad per plats/natt

Kostnaden per plats och natt på akutboendet är beroende av beläggingsgraden. Är beläggningen hög är kostnaden per plats/natt mindre, och när beläggningen är lägre är kostnaden högre. Nedan följer en redogörelse av uppskattad kostnad per plats och natt beroende på beläggingsgrad. Beräkningen utgår från att akutboendet har 8 tillgängliga platser.

³ En översyn görs över hur beredskap för akutboendet kan göras med kostnadseffektiv.

Beläggning	Antal dygn	Kostnad per dygn och plats	Total kostnad 7 674 000 kr
100%	2 920	2 628 kr	
95%	2 774	2 766 kr	
90%	2 628	2 920 kr	
85%	2 482	3 092 kr	
80%	2 336	3 285 kr	
75%	2 190	3 504 kr	

Kostnadsminskningar

Den kostnadsminskning som går att se är utfallet för externt beviljade tillfälliga boenden, som stadigt har sjunkit sedan akutboendets öppnande, och nu ligger på en konstant låg nivå. Innan akutboendet startade placerades personer som beviljades tillfälligt boende utanför Norrtälje. Detta innebär att de även beviljades enkelbiljetter eller busskort för resa till boendet. Det bedöms som troligt att en viss kostnadsminskning avseende detta har skett då behovet inte är detsamma när det gäller akutboendet. Dock går det inte att följa denna kostnad.

Övriga effekter

Socialförvaltningen kan se viss synergieffekt av att ha akutboende, öppen mötesplats och bostad först samlat. Dessa effekter är svåra att mäta, men ett exempel kan vara att majoriteten av de som beviljats bostad först tidigare har bott på akutboendet och vistats på den öppna mötesplatsen. Det i sin tur har bidragit till att utredningen gällande bostad först har förenklats, både då invånaren befinner sig geografiskt nära och för att de tenderar att komma på fler inbokade möten. Även andra utredningar, exempelvis utredning om ekonomiskt bistånd och upprättande av handlingsplaner mot självförsörjning, kan ha påverkats positivt av att akutboendet är lokaliserat i Norrtälje.

Många invånare som bott på akutboendet uttalar att de tycker om att det finns i Norrtälje och att de inte behöver åka till Stockholm. Verksamheten har även flaggat för att vissa invånare inte söker tillfälligt boende för natten om de redan vet att akutboendet är fullt. Vart dessa invånare sover under dessa nätter är oklart.

Sedan öppnandet av akutboendet och införandet av bostad först har ekonomiskt bistånd beskrivit att fler personer som tillhör andra kommuner kommit och sökt bistånd i Norrtälje och från första dagen uppgivit att de inte haft någonstans att bo. En handfull av dessa personer har även skrivit sig på kommunen då de tror att det ökar chansen att de ska bli beviljade akutboendet och i förlängningen bostad först av Norrtälje kommun. Det finns regler som reglerar och förhindrar att personer ska kunna göra detta på ett lyckosamt sätt inledningsvis. När en invånare vistats i kommunen under en viss tid är socialnämnden skyldiga att pröva en ansökan som om personen var bosatt i kommunen.

Konsekvenser för barn

I barnkonventionen framgår att barnets förälder eller annan vårdnadshavare ansvarar för barnets uppföstran och utveckling. De ska också stötta barnet i att få sina rättigheter uppfyllda. En förälder som befinner sig i akut hemlöshet kan ha förlorat möjligheten till fostran av barnet, och där kan akutboendets beläggning och synergieffekterna av att ha akutboendet i Norrtälje kan bidra till att föräldern snabbare kan få stöd från socialförvaltningen och närma sig att återuppta kontakten med och fostran om barnet.

Ingen vuxen invånare med minderåriga hemmavarande barn har placerats på akutboendet.

Landsbygds- och skärgårdsperspektiv

Beslut om att godkänna återrapportering av socialnämndens akutboendet bedöms inte få några konsekvenser för landsbygd eller skärgård.

Ärendets beredning

Ärendet är berett tillsammans med enhetschef på bostadsenheten samt controller.

Catarina Odenberg
Förvaltningsdirektör
Socialförvaltningen

Kerstin Winberg
Tf avdelningschef
Socialförvaltningen

Beslut skickas till

Förvaltningsdirektör
Avdelningschef för försörjning och arbete
Enhetschef bostadsenheten
Diariet